

Svar på remissen "förslag till nationellt program för ersättning till restaurering och vissa skötselåtgärder i ängs- och betesmarker"

Den övergripande synpunkten på förslaget är att det inte innebär någon förenkling varken för sökande eller för handläggande myndighet att flytta ersättningarna till en annan myndighet. Att ersättningen flyttas ut ur CAP är rimligt sett till syfte och mål, men att lyfta ersättningarna till Naturvårdsverket och tappa samordningsvinsten som finns vid ansökan och handläggning av stöden är orimligt.

Det fanns redan ett färdigt förslag på hur vissa av dessa ersättningar kunde se ut vilka enkelt hade gått att göra nationella stöd av, men fortsatt ligga kvar hos Jordbruksverket. Noterbart är att ingen av myndigheterna som varit inblandade i arbetet kring detta förslag tycker att det är positivt att ersättningarna byter ansvarig myndighet.

Följden blir att det under 2023 sannolikt inte kommer att vara möjligt att på ett bra sätt hantera varken ansökan, handläggning eller utbetalning av dessa ersättningar. Det är också högst osäkert om kontroller på plats alls ska genomföras och i så fall på vilket sätt. Sammantaget påverkar detta länsstyrelsens möjlighet att planera verksamheten, både gällande budgetmässiga och personalmässiga resurser.

Vi ser redan idag att kunder efterfrågar information om vad som gäller för ersättningarna, hur ansökan ska göras och så vidare. Avsaknad av information om vem som kommer att ansvara för IT-systemet för ansökan och uppdrag till Länsstyrelsen angående handläggning av ersättningarna får konsekvenser för våra sökanden som inte kan få information i rätt tid och därmed inte har möjlighet att planera för framtiden.

Vi ser en överhängande risk att värdefulla marker kommer att överges på grund av osäkerheten som finns gällande den kommande ersättningen.

Angående budget

Eftersom ersättningen kommer att vara beroende av politiskt fattad budget kommer det vara svårt att arbeta långsiktigt med skötsel av markerna denna ersättning avser. Vi ser redan idag att den föreslagna budgeten för restaurering är väsentligt mindre än de medel som tidigare gått till restaurering av slätterängar och betesmarker. Samtidigt behöver restaureringstakten öka för att säkerställa förutsättningarna för biologisk mångfald och grön infrastruktur i odlingslandskapet.

Medel kommer att fördelas till respektive län enligt en beslutad fördelningsnyckel. Fördelningsnycklar bygger på faktiska förhållanden, såsom marker i ersättningssystemen idag. Det speglar på inget sätt de behov som finns för att tillgodose biologisk mångfald, grön infrastruktur med mera.

Angående systemstöd

Avsaknaden av möjlighet att söka och handlägga stödet under våren 2023 kan betyda att intresset hos målgruppen försvinner och inte återkommer även om systemstöd tas fram så småningom.

Ett nytt ansökningsförfarande, som är skilt från andra arealersättningar, kommer att avskräcka vissa från att ansöka om stöd, vissa kommer helt enkelt att missa att ansöka för att kännedom saknas.

Arbetsbördan internt på Länsstyrelsen kommer troligen att öka då avsaknaden av ansöknings- och handläggningssystem kommer att försvåra hanteringen. Det kommer att krävas stora mängder manuellt arbete.

Då signalerna är att inga kartsystem kommer att finnas kommer det inte finnas något sätt att säkerställa att de ansökta ytorna är de som faktiskt sköts och därmed kan vi inte garantera att beslutade medel är korrekta utifrån ansökt och faktiskt areal. Det blir också mycket svårt att genomföra eventuella kontroller.

Det vore önskvärt att stöden fortsatt kunde administreras i Jordbruksverkets system då detta är välbekant både för sökande och handläggare, samt innebär ökad kostnadseffektivitet då inga nya system måste utvecklas.

Angående fördelning av ansvar

Det är rimligt att länsstyrelsen får huvudansvar för handläggning och utbetalning av ersättningen som föreslås. Kunskapen om markerna och deras beskaffenhet finns regionalt och därför blir denna hantering mest

kostnadseffektiv. Det finns också möjlighet till samordning med exempelvis handläggningen av miljöersättningar inom CAP.

Det är också rimligt att respektive länsstyrelse får prioritera medel till de ansökningar som bäst bedöms bidra till att uppfylla nationella och regionala mål.

Länsstyrelsen håller inte med om att ansvaret för att inrätta den tekniska lösningen för hanteringen av ersättningar ska ligga på länsstyrelsen. Den enda rimliga lösningen är att hitta en överenskommelse med Jordbruksverket för att även i fortsättningen kunna använda redan befintliga system för ansökan och handläggning av stöden.

Länsstyrelsen i Skåne instämmer även i det länsstyrelsegemensamma yttrandet.

Beslut i ärendet har fattats av Anneli Hulthén

Föredragande Elin Wetterlöf, enheten för Jordbrukarstöd fält

Deltagit i ärendet har även Måns Bruun, Art- och naturenheten.